

О. Ф. Яцинакандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри психології
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

КОНСТРУЮВАННЯ ПРАКТИК ШЛЮБНО-СІМЕЙНОГО ПАРТНЕРСТВА ТА БАТЬКІВСТВА: ДИСКУРСОТВІРНИЙ ПОТЕНЦІАЛ

У статті розкрито сукупність дискурсовірних можливостей, що використовуються в конструюванні практик шлюбно-сімейного партнерства та батьківства. Методом обґрунтованої теорії виявлено види шлюбно-сімейного партнерства, що за своїм смислом вбудовуються в позаінституціональний дискурс. Наголошено на відсутності в умовах постмодерної соціальності єдиної основи конструювання практик і утворення ідентичностей. Встановлено, що позаінституціональний дискурс розглянутих практик наповнений поліфонією кодів, знаків, відчутний смисл яких є індикатором індивідуальних цінностей і маніфестує смисл конструйованої практики.

Ключові слова: метод обґрунтованої теорії, гендер, самореферентна ідентичність, аксіологічний плюралізм, подружжя, партнери.

Постановка проблеми. Вплив глобальних суспільних трансформаційних процесів позначається поліфонією смислів та множиною ідентичностей у практиках шлюбно-сімейного партнерства та батьківства. Результати досліджень показують, що об'єктивно зумовлені процеси трансформації відрефлексовуються і проявляються в строкатих конструкціях практик шлюбно-сімейного партнерства та батьківства.

Наукова проблема полягає в тому, що змінюються межі інституціонального розуміння понять «шлюб», «сім'я», «партнерство», «батьківство». Зміна базових принципів утворення стосунків чоловіків/жінок, уреальнюючи множину смислів практик, артикулює запити на самовизначення і самоздійснення множинних ідентифікацій. У соціально-психологічний контекст досліджуваної проблематики потрапляють конструйовані на розділенні шлюбу та сім'ї, подружжя та батьківства практики цивільного партнерства, монобатьківські сім'ї, чайлдфрі. Трансформуються і сім'ї, утворені на шлюбі, з-поміж яких дистантні сім'ї, гостьові шлюби, шлюби вихідного дня.

Соціально-психологічний контекст, в якому розглядаються досліджувані категорії «сім'я», «шлюб», «батьківство», «партнерство», широкий і неоднорідний. Зазначимо наявну традицію структурно-функціонального інтерпретування шлюбу, сім'ї, батьківства, що відображена в доробках значної групи дослідників: Т. Андреєвої, Б. Бергер, Л. Гозмана, І. Кона, А. Тиводар, Л. Шнейдер та ін. Теоретичний аналіз публікацій встановлює, що поняття розглядаються здебільшого в межах структурно-функціональної теорії та теорії символічного інтеракціонізму з акцентуванням на сутності сім'ї як процесу взаємодії, де включеність

людини в структуру шлюбно-сімейних зобов'язань робить подружні стосунки соціально визначеними та забезпечує почуття суб'єктивного благополуччя її членів. Наприклад, у концепції А. Тиводар особистість як суб'єкт шлюбного спів-буття з Іншим є саме тим середовищем, в якому людина із притаманною їй інтенцією самоактуалізації, у спосіб, який сама обирає, намагається «відбутися в усій повноті свого потенціалу» [6, с. 23].

Слушною є думка Ю. Савельєвої про те, що в умовах соціальної реальності «точкою відліку стає не суб'єкт зі своїми субстанціональними якостями, а ті відносини, які ним вибудовуються» [5, с. 29]. Процесуальний аспект життя сім'ї підкреслюється і в публікації Д. Кутузової, де наголошується на тому, що «уявлення про сім'ю конструюються людьми з урахуванням умов часу, місця і соціального контексту» [3, с. 75]. На думку науковця, постмодерністські підходи уможливають дистанціювання від звичної стурбованості структурою і функціями сім'ї на користь різноманітних варіантів переживання того, що означає «бути сім'єю». За висновком О. Кляпець, «уявлення про сім'ю тільки як про малу соціальну групу, члени якої поєднані шлюбними чи кривними взаєминами, і яка здійснює свою життєдіяльність на основі спільного економічного, побутового, морально-психологічного укладу, основним призначенням якої є народження і виховання дітей, де вона розглядається лише як посередник між соціумом і індивідом у процесі розвитку, зараз опиняються недостатніми, такими, що не відповідають викликам часу» [2].

Зважаючи на вищевикладене, акцент дослідження переноситься з інституціонального дискурсу традиційних практик сім'ї та шлюбу, що

розлого представлено в публікаціях науковців, у полідискурсивний простір, де проблематизуються фемінінність та маскулінінність, стать і ґендер, роль та ідентичність, сімейні й індивідуальні цінності.

Мета статті полягає у з'ясуванні дискурсотвірного потенціалу конструювання практик шлюбно-сімейного партнерства та батьківства.

Виклад основного матеріалу. Винесене в назву поняття «дискурсотвірний» у контексті дослідження вказує на виявлені в комунікативному просторі мовні конструкти, які відтворюють зміст, співвідносний зі смислами практик шлюбно-сімейного партнерства та батьківства і маркований типами конструюваних у них самореферентних ідентичностей.

На наш погляд, сучасні практики шлюбно-сімейного партнерства та батьківства демонструють відкритість у конструюванні практик та множинних ідентичностей. Зважаючи на це, постмодерні трансформації досліджуваних нами практик можуть бути пояснені з позицій соціального конструкціонізму і дискурсивного підходу. Тому для емпіричного дослідження не здається суперечливим поєднання аналізу особистих історій і пов'язаних із ними практик та ідентичностей, де дискурс несе своє навантаження в їхньому утворенні.

Для розв'язання поставленого завдання використано метод обґрунтованої теорії. Вибірка для методу обґрунтованої теорії утворювалася з текстів автонаративів інтерв'ююваних та доповнювалася матеріалами автонаративів з інтернет-джерел, які максимально забезпечують інформацією з погляду побудови теорії. Це дозволяє виявити мовні конструкти, які відтворюють зміст, співвідносний зі смислами практик.

У процесі аналізу нами виявлені такі види шлюбно-сімейного партнерства і батьківства: 1) господарсько-фінансове партнерство (кар'єрний / бікар'єрний шлюб, дистантна сім'я, гостьовий шлюб, шлюб вихідного дня, цивільний шлюб); 2) сексуальне партнерство (снєк, вільний союз, пікап, конкубінат, поліаморні та гомосексуальні партнерства); 3) батьківства (соціальне батьківство, гомосексуальне батьківство, сурогатне батьківство, дистантне, відтерміноване і «не-батьківство»), що за своїм смислом вбудовуються в позаінституціональний дискурс. Зазначене поняття тлумачимо як контекст, який продукує конструювання практик шлюбно-сімейного партнерства та батьківства, які не відповідають чи не повною мірою відповідають нормативним приписам інституціонального дискурсу, тому що не скеровуються імперативами рольової дихотомії і ґендерно маркованої поведінки.

Попри свободу конструювання в текстових фрагментах практик цивільного партнерства прочитується імпліцитний смисл: для жінки він вияв-

ляється в нормативності стосунків, що підсилюється маркером «діти», для чоловіка – у свободі від зобов'язань, чоловічому прагненні до побутового комфорту, де вирішуються питання, пов'язані із прасуванням, прибиранням, готуванням і доступністю сексуальних стосунків.

Зауважимо, що виявлений дискурсотвірний концепт «діти» у цивільному партнерстві не об'єктивується як мотив шлюбу. Продовження роду не пов'язано зі шлюбністю, а означення себе батьком/матір'ю не прив'язано до статусу подружжя. Питання дітонародження в таких практиках може бути індивідуальним рішенням жінки або мотивовано відтерміноване обома партнерами. Вочевидь, цивільне партнерство містить різні уявлення про смисл взаємин. Для жінки стосунки повинні мати статусну визначеність, що зумовлено наслідками седиментованого досвіду про сім'ю, активованого культурно-зумовленими предикторами смислів: *«чоловіком і дружиною ми так і не стали <...> не розписалися»*. А чоловіка задовольняє партнерство, де визначальним є не статус, а емоційна близькість, цінність дітності та сприймання себе батьком. Зауважуємо, що в практиці цивільного партнерства і без офіційності стосунків жінка означає себе як дружина, господарка, мати, а чоловік виконує функції господаря, сексуального партнера, самовизначаючись у цих ідентичностях. Отже, відсутність офіційного статусу подружжя не позначається на розрізненні ідентичностей чоловіка/жінки і вказує на розрив між ґендером та ідентичністю, зауважуючи умовність цього соціокультурно утвореного зв'язку. Проте фінансово-господарське партнерство вказує на утворення іншого зв'язку: партнерство – батьківство.

Шлюбно-сімейне партнерство в практиках кар'єрного / бікар'єрного шлюбу дискурсивно означено в термінах «функціонально-рольова взаємодія» та «індивідуальні цінності». Відмежовуючи себе від ролі домогосподарки, сучасні жінки все частіше відтермінують і материнство або обмежують кількість народжень дітей, мотивуючи це професійною діяльністю, яка забезпечує їхню економічну самостійність і/чи орієнтацією на кар'єру, наближує бажання бути успішною, професійно реалізованою. Оскільки чоловіки і самі кар'єрно зорієнтовані, то стосунки із дружиною відповідають такій формі партнерства, де кожен прагне професійної самореалізації. Дискурсотвірний концепт сексуальності в таких практиках розглядається в термінах, не пов'язаних із репродукцією або з низькою репродуктивною настановою. Тому останнє розглядається як свідомо відтермінований мотив, що не узгоджується зі шлюбністю й ідентифікацією з материнством/батьківством, вказує на формальність атрибута шлюбу для даної практики. Цей факт суттєво змінює смисл

кар'єрного шлюбу, утвореного не за модусом «так треба», «так прийнято», а конструйованого за модусом «так хочу», що об'єктивується й означається в категоріях: «професійна реалізованість», «кар'єрне зростання», «фінансова стабільність». Отже, самореалізація щодо жінки вже не розглядається тільки в сегменті шлюб, діти, сім'я, а розширюється вибором інших сфер діяльності. Проте саме шлюб, сім'ю і дітей можна розглядати як мотивувальні для професійної кар'єри як жінок, так і чоловіків: щоби бути економічно незалежною/незалежним від партнера і реалізувати свої кар'єрні плани до, після чи в проміжку між народженням дитини/дітей.

У практиках кар'єрного / бікар'єрного шлюбу дискурсотвірними виявлено концепти «кар'єра» та «материнство», навколо чого вибудовуються конструкти, що своїм змістом розкривають смисл партнерства: неготовність відмовитися від *«проекту, щоби присвятити себе сім'ї»*. Розрізнена професійна ідентичність *«успішної молодої бізнес-леді»* у ситуації вибору між кар'єрою і материнством розкривається у вербальному конструкті *«стало хотітись народити малюка, але...»*. Отже, область дискурсивності (у контексті нашого дослідження область дискурсивності вказує на те, що вона має домінантне значення і розглядається автономно від інших елементів) визначається господарсько-фінансовою функцією практики, через що відтермінується батьківство. У назві практики відтворено, що партнери мають одну вузлову точку – кар'єру, яка позначає ціннісний смисл конструйованої практики.

Виходячи з того, що за постмодерністською концепцією має значення творення нових повідомлень на вже встановлені коди, практики гостьового (екстериторіального) шлюбу та шлюбу вихідного дня привертають увагу вже своїми назвами, за якими, власне, і проглядається структура дискурсу, що виявляє новизну коду/сценарію практик. Попри те, що феномен гостьових (екстериторіальних) шлюбів та шлюбів вихідного дня здається новим, у сучасних реаліях такі практики мають прогноз стати тенденцією зміни соціальності. Серед причин так вважати назвемо ті, що є очевидними: жіноча незалежність, мотивація кар'єрної успішності, фінансової стабільності, новітні репродуктивні технології. Смисл такого шлюбно-сімейного партнерства виявляється в рівності партнерів, що має особливе значення для жінки, яка вивільняється від виконання функцій, соціокультурно визначених її жіночими обов'язками, що забирають багато часу і потребують чималих зусиль.

Особливість практики гостьового шлюбу бачимо в поєднанні офіційної реєстрації стосунків як норми з індивідуальними смислом функціонування шлюбу. Смисл гостьового шлюбу розкривається в способах, прийнятних для подружжя,

яке цінує власну свободу, особистий простір і має своє уявлення про побутовий комфорт. Останнє пов'язано з певними звичками, біоритмами, стилем життя, які не змінюються подружжям тільки через те, що не подобаються / не збігаються з поглядами шлюбного партнера. Такі практики конструюють ризоморфну конфігурацію, де ядро стосунків утворюють не повсякденні побутові ситуації, а наповненість взаємин іншим смислом. Наприклад, цікава і престижна робота, на якій жінка / чоловік пропадає зранку і до вечора, створює ситуацію, коли *«не до чоловіка. Звичайно, добре, що він є, але на відстані»*, *«коли разом – тоскно, нарізно – сумно»*. Зручність таких стосунків виявляється в тому, що сексуальна функція на довгий час залишається привабливою для обох і не перетворюється на подружній обов'язок. Міра свободи кожного, частота зустрічей, участь у вихованні, господарсько-фінансові умови – усе стає наслідком домовленостей між ними. А дискурсивно означений конструкт *«одружені партнери»* інтерпретується за змістом ключових маркерів: *свобода вибору, самотійність, довіра, повага, прийняття*.

Роздільне проживання в дистантній сім'ї, коли один із подружжя або обоє працюють за кордоном, за Г. Венгер, влучно називається «шлюбом без сім'ї» і розуміється як те, що, з одного боку, подружжя проживає окремо, а з іншого боку, батьки і діти теж проживають нарізно [1]. Віддання переваги в дистантній сім'ї шлюбно-сімейному партнерству, цілеспрямованому на виконання однієї сімейної функції – господарсько-фінансової, вочевидь, підважує ціннісність дітності і батьківства та сімейної взаємодії батьки – діти. Отже, виховна функція змінюється на формальне виховання «Скайпом», а батьківство стає фрагментарним.

У процесі аналізу дискурсотвірних особливостей конструювання практик фокус дослідження спрямовано на виявлення і використання ключових кодів текстів, прийнятих як засіб артикуляції й конструювання означених практик. Виявлено, що вербальні конструкти фрагментів текстів розглянутих практик шлюбно-сімейного партнерства та батьківства вирізняє все більша віддаленість від стереотипів та шаблонності шлюбної взаємодії і висока міра конвенціональності між подружжям/партнерами, що регулюється власними уявленнями доцільності, зручності, проектування, відповідає характеру позаінституціонального дискурсу.

Вид шлюбно-сімейного партнерства – сексуальне партнерство – розглянемо в практиках конкубіату (тривалі стосунки чоловіка/жінки поза шлюбом). Особливістю сучасного конкубіату є те, що в стосунки не виключається репродукція і, на відміну від давньоримської практики, діти, народжені від таких стосунків, визнаються сексуальним партнером. У такий спосіб утворюються практики,

де чоловік визнає дитину своєю, виконує щодо неї батьківські функції чи має місце мішана практика батьківства, коли чоловік приймає дитину, народжену його дружиною від іншого партнера, чи утворюється практика, коли чоловік має офіційний шлюб і підтримує сексуальні стосунки з іншою жінкою та батьківські контакти з дитиною від неї. Зазначене вказує на те, що в таких ситуаціях відбувся розрив між шлюбом і батьківством та утворився інший зв'язок – між партнерством і батьківством. Така конфігурація ілюструє, що в поліфонії практик лінійка «шлюб, сім'я, партнерство та батьківство» може утворювати різні поєднання, що зумовлені цінністю стосунків, дітністю та батьківством.

Вищезазначене доречно пов'язати з емерджентністю. У контексті дослідження ми спостерігаємо її у тому, що не всі сім'ї утворюються на шлюбі, не всі шлюби утворюються заради продовження роду, не всі партнерства завершуються шлюбом тощо. Отже, шлюбно-сімейному партнерству та батьківству притаманна емерджентність, властивості якої не можуть бути пояснені тільки через ознаки категорій «шлюб», «сім'я», «партнерство» та «батьківство», як вони інтерпретуються інституціональним дискурсом, і без урахування багатоманітності зв'язків між ними. Останні, на наше переконання, є ключем емерджентності: різність шлюбів, сімей, партнерств та батьківств є наслідком відкритості для різного роду зв'язків, що утворюють різні структури практик із різними конфігураціями ідентичностей.

Дискурсотвірний концепт «сексуальність» розглядається як утворюючий компонент смислів практик партнерства, в яких сексуальність репрезентується в множинності її проявів. Індивідуальний ціннісний смисл сексуальності визначається в субкатегоріях «свобода», «насолада», «різноманітність», функціональність яких у тому, щоби відчувати сексуальне задоволення, вгамувати цікавість до експериментів зі своєю розмаїтістю на шляху дослідження своєї сексуальності. Отже, шлюбно-сімейне партнерство в дискурсивних поліаморних практиках являє собою сконструйовану сексуальну поведінку, орієнтовану на індивідуальні цінності, здебільшого на просексуальну функцію партнерства, експериментування та самореференціювання сексуальних ідентичностей.

Практики чайлдфрі потребують пояснення через те, що ми віднесли їх і до шлюбно-сімейного партнерства і до практики «не-батьківства», і в такий спосіб зазначили маргінальну позицію практики в позаінституціональному дискурсі. Попри те, що у вітчизняній науці поняття «маргінальність» уточнюється категоріями соціальна, гранична та субкультурна через невизначеність соціальної позиції, ми тлумачимо маргінальність

(граничність) чайлдфрі щодо практики батьківства, що за проективним модусом може змінитися.

Спроба внести «чіткість у демаркацію семантичних меж» між ідентифікаційними поняттями досліджуваного поля завершилась тлумаченням чайлдфрі як того, що «стосується людей, які уклали шлюб і живуть повноцінним сексуальним життям, але цілеспрямовано вживають заходів для того, щоби в них не народжувалися діти», це добровільно бездітні [4, с. 46]. Аргументи прихильників чайлдфрі висувуються на: користь свободи і незалежності, можливості більше часу витратити на себе, свої захоплення, більше шансів добитися кар'єрного росту, реалізувати себе як особистість, матеріальну спроможність: можливість більше витратити на себе; менше обов'язків, клопоту, відповідальності й ін. Перелічене артикулює індивідуально-особистісні предиктори смислів, в яких заперечення щодо себе практики батьківства означає життєву позицію, цілеорієнтовану на інші смисли, зокрема на гедоністичні цінності, що опредметнюються змістом професійної діяльності, захоплюючим хобі, творчістю чи іншими переконаннями. Із цього випливає, що інституціональні норми дітності та батьківства в практиках чайлдфрі переосмислюються і створюються інші норми – життя без наміру продовжувати рід. Конструювання їх відбувається не на культурно-обумовлених, а на індивідуально-особистісних та емоційно-чутливих предикторах смислів, активованих дією механізмів суб'єктивної рефлексії й особистісної інтерпретації. Унаслідок цього утворюється субкультурна практика із засадовою щодо себе іншою нормою: «не-батьківством», цінностями гедонізму й практицизму, зі смислом життя «для себе» і з відповідною стратегією поведінки.

Аналіз емпіричного корпусу дозволяє систематизувати виявлені особливості мовних конструктів, які відтворюють зміст, співвідносний зі смислами практик і маркованими типами конструйованих у них самореферентних ідентичностей. Отже, дискурсотвірний потенціал досліджуваних практик утворюється концептами, що, користуючись термінологією апарату дослідження, об'єктивують категорії: цінність, функціональність, сексуальність, роль / ідентичність, стосунки, смисл/мотив:

– цінність (об'єктивується такими концептами: «комфорт», «діти» «кар'єра», «материнство», «свобода вибору»);

– функціональність (раціональність, прагматизм, корисність, зручність: «життя без дітей», «з дитиною не належиш сам собі», «аби знову вся сім'я була разом», «господарство», «заробітки», «матеріальні речі»);

– сексуальність (об'єктивується в понятті «поліаморія», аргументується поняттями: «секс», «тактильність», «інтим», «бажання», «любов», «щастя», «почуття», «межі і бажання», «гра»);

– стосунки («емоційна близькість», «само-стійність», «довіра», «повага», «прийняття», «паралельні стосунки»);

– смисл/мотив (*гостьовий, дистантний, снєк, пікап, поліаморія, чайлдфрі*);

– роль/ідентичність (координується змістом власних переживань: «Скайп-мама», «батьки по Скайпу», «тато-одинак», «дві мами», «одружені партнери», «бізнес-леді», «Я бісексуалка», «діти заробітчани», «євросироти», «інший партнер», «постійні партнери», «основний партнер», «бувша дівчина», «полі», «пара», «мій чоловік», «друг», «коханець»).

Примітно, що в назвах практик, попри близькість ядра: шлюб, сім'я, партнерство, батьківство, їхню специфіку увиразнюють периферійні зони: *гостьовий, дистантний, снєк, пікап, поліаморія, чайлдфрі*, уточнюючий зміст яких розкривається виявленими дискурсотвірними концептами. У назвах практик семантичний зміст зазначених концептів вказує не тільки на характер співвідношення ядра і периферії – артикулюється увага на їхній контекстуальності, позначеній позаінституціональним дискурсом. Виявляється, що периферія є більш конституювальною ознакою змін, рельєфно відтворюючись у смислах постмодерних трансформацій практик шлюбно-сімейного партнерства та батьківства.

Показово, що вони артикулюють поліфонію смислів практик, що пояснюється різницею в сприйнятті знаків як релевантних цінностей, еквівалентних власним уявленням про їхню функціональність у конструюванні конкретних смислів практик та розрізненні й означуванні ідентичностей. Зважаючи на це, виявлені в текстах автонаративів дискурсотвірні концепти не тільки вказують на трансформацію смислових значень концептів, а й установлюють, який дискурс відтворює ця артикуляція. За конкретними концептами та розміщенням ключових знаків у вербальних конструктах прочитуються смислові значення, які конкретизують мотиви стосунків, цінності подружжя/партнерів, смисли конструйованого шлюбно-сімейного партнерства і батьківства, ідентифікації із суб'єктивними позиціями учасників комунікативних ситуацій.

Отже, конструкт «шлюбно-сімейне партнерство» категоризується дискурсотвірними концеп-

тами, що в поєднанні зі специфічним соціальним ефектом – позаінституціональним дискурсом – утворюють різні конфігурації шлюбно-сімейного партнерства: господарсько-фінансове і сексуальне партнерство, батьківства і «не батьківства». Встановлено, що позаінституціональний дискурс розглянутих практик шлюбно-сімейного партнерства та батьківства наповнений поліфонією кодів, знаків, відчутний смисл яких є індикатором індивідуальних цінностей і маніфестує смисл конструйованої практики. Із чого робимо висновок про те, що ціннісні смисли практик шлюбно-сімейного партнерства та батьківства мають особливості, що суттєво вирізняють їх від шлюбно-сімейних практик, утворених у межах інституціонального дискурсу.

Перспективу подальших досліджень вбачаємо в тому, щоби описати виявлені методом обґрунтованої теорії моделі самореферентних ідентичностей.

Література:

1. Венгер Г. Теоретичні основи дослідження рольових відносин у дистантних сім'ях. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2013. № 1 (7). С. 17–19.
2. Кляпець О. Конструювання сім'ї: від групи до команди... URL: http://www.lib.iitta.gov.ua/10617/.../Сімя%20як%20команда_Кляпець... (дата звернення: 07.06.2018).
3. Кутузова Д. «Быть семьей»: взгляд с точки зрения социального конструкционизма. *Постнеклассическая психология. Социальный конструкционизм и нарративный подход*. 2005. № 1 (2). С. 72–93.
4. Материнство и отцовство сквозь призму времени и культур : материалы Девятой международной научной конференции РАИЖИ РАН, г. Смоленск, 13–16 октября 2016 г. Смоленск, 2016. 444 с.
5. Савельєва Ю. Соціально-філософське осмислення сімейних зв'язків в епоху мережевого суспільства: Схід проти Заходу. *Теорія і практика управління соціальними системами*. 2015. № 1. С. 29–35.
6. Тиводар А. Личность как субъект со-бытия в брачных отношениях : автореф. дис. ... докт. псих. наук: 19.00.01. Краснодар, 2008. 47 с.

Яцина Е. Ф. Конструирование практик брачно-семейного партнерства и родительства: дискурсообразующий потенциал

В статье раскрыты дискурсообразующие возможности, которые используются в конструировании практик брачно-семейного партнерства и родительства. Методом обоснованной теории выявлены виды практик брачно-семейного партнерства и родительства, которые своим смыслом встраиваются во внеинституциональный дискурс. Подчеркивается отсутствие в условиях постмодерной социальности единого основания конструирования практик и идентичностей. Установлено, что внеинституциональный дискурс рассмотренных практик наполнен полифонией кодов, знаков, осязаемый смысл которых становится индикатором индивидуальных ценностей и манифестирует смысл конструированной практики.

Ключевые слова: метод обоснованной теории, гендер, самореферентная идентичность, аксиологический плюрализм, супруги, партнеры.

Yatsyna O. F. Constructing of practices of marriage and family partnership and paternity: discourse-forming potential

The article describes a set of discourse-forming opportunities that are used in the constructing of marriage-family partnerships and parenting practices. By the method of the substantiated theory the types of marriage-family partnership and paternity, which in their sense are built into non-institutional discourse. It is noted that in a postmodern sociality the absence of a single basis for constructing practices and identity formation. It has been established that the extra-institutional discourse of the considered practices is filled with a polyphony of codes, signs, the tangible meaning of which is an indicator of values and manifests the meaning of constructed practice.

Key words: method of substantiated theory, gender, self-referential identities, spouses, partners.